

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De B. Balduino Mart., Archidiac. Laudunensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX MSS.

x

Ovis mirabiliter locuta.

Flosorem, quem imber incitaverat; forte per α tigelum, quod ripis superposuerant pastores transiit, ove in alia relicta ripa: quæ erumpens in vocem hoc ait: Cui me hic reliquisti? Tunc vir plenus Deo inquit: Transi, quia ego ipse transivi in nomine Domini Jesu Christi. Tunc animal innocens sumpta per Deum fiducia sequitur Innocentium. Per meritum pastoris, est data vox pecori, et confidentia per Dominum nostrum Jesum Christum, qui vivit et regnat in unitate Spiritus sancti per omnia secula seculorum. Amen.

Explicit vita SS. Victorini et Severini, duorum germanorum ex Picentina provincia, qui prius solitariam simul ducentes vitam, postea Episcopalem sortiti sunt nobiliter eminentiam.

a Hoc exordium aberat ab aliquot mss. Ex eo colligitur, hanc narrationem partem esse majoris operis.

b Propter Septempedam qui nunc fluit amnis, Potentia dicitur. Cluverius Flosorem nunc Chientum dici putat, qui Tolentium aluit. Potius veteri scriptori habenda fides.

c Momb. extristati.

d Lacus est in Apennini valle, quem Potentia flumen exhaurit, cui oppidum hodie apud confluentem appositum est, vulgari vocabulo Fioraco. Id antiquis fuisse dictum a situ ante lacum PROLAQUEUM, ut in Equis ad Anienis ripam oppidum sub lacu erat SUBLAQUEUM, ex Antonii disco Itinerario, ubi iter est ejusmodi: Nuceria, Dubios, Prolaque, Septempeda, Treca, Auximum. Ita Cluverius Ital. illustr. lib. 2, cap. 6. Verisimile est montem huic oppido vicinum intelligi, vel jugum aliquod Apennini.

e Atii silvis, errore, etc. ut et Ado.

f Al. vulnere noxio, calorem. g Al. de corona.

h Hic fortassis aliquid deest.

i Camerinensem, ut ait Ferrarius. Est Camerinum inter Chientum et Potentiam amnes situm, haud procul a Prolaqueo.

k Al. innocentes. l Al. cælique.

m Amiternum Sabinorum urbs celebris fuit: ea eversa, magnorum operum, theatri, templorumque supersunt vestigia, ut Leander testatur; superest ecclesia D. Victorino sacra, (teste Ferrario) Martyri, ut remur, qui ad Cutilias aquas interfectus tamen juxta Amiternum sepultus est, et Episcopus Amiterninus fuisse illorum populorum traditione creditur. Sedes Episcopalis Aquilam Amiterno est translata.

n ms. Met. Quem locum merito indeptum virtutes per eum factæ declarant.

o ms. Met. v Id. Januar. forte vi Id. Januar. scriptum fuit. Certe xxvi April. xv et i Maii, qui dies hic exprimentur, nullum e nostris Martyrologiis ejus memini.

p Absunt quatuor hæc vocula a quibusdam mss. In nonnullis est Actor, id est curator fortassis ac dispensator ejuspiam, aut viri potentis, aut heip. Suspicetur aliquis legendum, Actor adhuc et nimus.

q Fabrianum interpretatur, nobile hac tempestate oppidum inter Sentinum, Camerinum, et Matelliam; in cuius agro Attigio vicus, in Attidii oppidi ruinis.

r Al. trepidus. s Momb. eximii.

t Coluntur sancti Pontifices, Sixtus I, 6 April. ii, 6 Aug. iii, 28 Martii. Marcus 7 Octob. Marcellus 16 Janu. Julius 12 April.

v ms. Fuld. Ziferinum an Severinum, sive ad oppidum S. Severini? Est atioqui in eadem Umbria Tifernum Tiberinum, apud Tiberis ripam, quod nunc Gitta di Castello dicitur, alterumque Tifernum Metarense, nunc S. Angelo in vado, ad Metarum flumen in Ducatu Urbini. Neutrum tamen Septempeda admodum vicinum.

x Ita mss. pro tigillo. Momb. particellum.

NOT. 131.

DE S. AFFLINO EPISCOPO ET CONF.

VIII JANUARI.

Afflinus Episcopus et Confessor refertur hoc die in Martyrologio Coloniensi excuso an. Ch. MCDLXXX, in Addit. Carthus. Colonien. ad Usuardum, Editis an.

Ch. MDXVI, itemque in Molani I edit. Martyrol. Germanico, ac Ferrario, qui Afflinium vocat. Aliud nihil de eo comperimus.

DE B. BALDUINO MART., ARCHIDIAC. LAUDUNENSI.

SEculo VII.
VIII JANUARI.
Balduini nomen in martyrologiis.

Agitur B. Balduini, sive Baldwini, aut Baldoeni natali VIII Januarii; quo die ista habet ms. Florarium Sanctorum: Ipso die S. Balduini Levitæ et Martyris. Ferrarius in generalicatalogo Sanctorum, et Martyrologium Germanicum: Lauduni in Gallia S. Balduini Diaconi et Martyris. Andreas Saussaius in supplemento Martyrologii Gallicani: Apud Laudunum Clavatam, natalis S. Balduini Diaconis et Martyris, qui filius Alduini Comitis et S. Salabergæ post obitum viri Abbatis; ad Christi famulatum ab ineunte ætate se convertit, sacrisque Ordinibus initiatus, apud eam urbem Levitico ministerio cum sanctissime fungeretur, pro pietate et justitia, cujus perpetuo zelo flagravat, ab impiis interemptus occubuit.

2 Molanus in Addit. ad Usuardum: Apud Laudunum Gallie, B. Balduini Archidiaconi et Martyris: cujus actus in vita Salabergæ matris ejus continentur xxii Septembris. S. Salabergæ vitam habemus ex codice Longpontico a Nicolao Belfortio descriptam, et, ut suspicamur, paulum expolitam: sed in ea licet mentio fiat S. Balduini, non tamen narrantur res ab eo præclare gestæ; ut suspicemur Molanum tulentiorum aliquam S. Salabergæ vitam vidisse. At B. Balduini separatim historiam qualemcumque exhibuit nobis ms. codex Corsendoncani Canonorum regularium monasterii. Brevior aliquanto extabat in ms. Sanctilogio Guilielmitarum Brugensium, e qua Belgicam, quam edidit, efformavit Heribertus Rosweydnus noster.

Ætas.

3 In hac vita ætas non exprimitur B. Balduini, solum dicitur mater ejus Salaberga, regnante Dagoberto, (qui anno Christi DCXLV obiit, regni Neustriæ XVI, cum antea Austrasiis aliquot annos imperitasset) nupsisse Basoni. Aliquanto distinctius colligi ætas illius potest. Nam S. Eustasius in vita S. Salabergæ dicitur, cum curam fratrum Luxoviensium tribus circiter egisset lustris, vita functus, eique S. Walbertus successus, cum

necdum Basoni juncta matrimonio esset Salaberga. Sive ab ejectione S. Columbani, sive a Theodorici cæde tria illa ordienda sint lustra; (quod XXIX Martii in Eustasii vita disquiremus) non potest illud matrimonium ante DCXV, forte nec DCXXVIII Christi annum contigisse. Quinque dein liberos suscepit Salaberga, et quibus tertia fuit S. Austrudis Virgo, quintus Baldoenus, quem et ipsum juxta priores omnipotenti Deo sacravit. Erat porro Austrudis, cum ei mortua est mater, annorum viginti; Balduinus aliquanto adolescentior: qui cum deinceps vir prudens, in rebus gerendis industrius, sororis monasterio utilis, ei et quibus ipsa præerat sanctimonialibus familiaris fuisse prædicatur, debet fuisse tum ætate provectior; neque enim juvenem adhuc, quovis consanguinitatis aut pietatis prætextu, decisset virginum aut res familiariter curare, aut alioquin amicitias colere. Mortua igitur videtur S. Salaberga circa annum DCI, aut paullo post. Ut enim ex ejus vita colligitur, S. Ansericus dudum ante eam decessit, qui tamen minimum usque ad v Septembris anni DCXLVI, superstes fuit, cum tradatur SS. Crispini et Crispiniani (de quibus XXV Octob.) reliquias invenisse, præsentem S. Eligio jam Episcopo, qui eo anno mense Maio consecratus est.

Mors S. Salabergæ.

4 Accedit quod Archidiaconus fuisse Laudunensis Ecclesie B. Balduinus scribitur. Ita enim habet Claudius Robertus in catalogo Laudunensium Antistitum: x Serulfus, cujus Archidiaconus B. Balduinus S. Austrudis frater. Andreas Saussaius in supplemento Martyrologii ad xvii Octob. Cælestem anlam hodie ingressa est S. Austrudis virgo: cujus frater B. Balduinus, S. Seculphi Laudunensis Episcopi Archidiaconus, sectator etiam et socius in gloria æterna, sancta ex conversatione et fidelis dispensatione effectus est. Hujus Seculphi, sive Serulphi non reperimus adhuc in martyrologiis nomen. Ceterum hoc Archidiaconi munus non nisi ætate et scientia maturo commixtum visisimile est. Videri igitur potest Ebroini temporibus esse interfectus

Balduinus Archidiaconus Laudunensis;

quando occi-
sus:
an Martyr.

interfectus: sub quo ex eadem urbe Laudunensi Martinus
Dux dolose evocatus, trucidatus quoque est.
5 Quod Martyrem B. Balduinum appellant; eum
titulum supra vii Januarii, in Præfat. ad vitam S. Can-
nuti § 1, num. 4, diximus iis quoque tribui, qui vitæ
innocentia spectabiles nefarie ab improbis occisi sunt:
quamquam videtur justitiæ tuendæ studio odia in se sceleratorum hominum provocasse Balduinus.

VITA

Ex Ms. Corsendoncano.

CAPUT I.

B. Balduini parentes, sancta soror.

a
B. Balduini
parentes,

b
c
d

soror Austru-
dis virgo san-
ctissima;

recusat nu-
ptias,

fit monialis,

creatur Ab-
batissa.

Temporibus Dagoberti Regis Francorum fuit in hoc mundo quidam vir, nomine a Baso: qui nobilibus ortus parentibus secundum naturam, nobilior factus moribus per gratiam, consilio Francorum Procerum duxit uxorem Salabergam, generosi et religiosi viri b Gutwini religiosam filiam. Hæc post sterilitatem peperit sponso suo inter electam c turbam natorum filiam unam, quæ d Austrudis appellata est.

2 Nutritur a progenitoribus suis hæc cum magno studio totius diligentia, tradita religioni Christianæ, discens etiam litteras in diebus teneræ infantia. Excedit itaque annos puellares, ambulans de virtute in virtutem, virgo noviter nata; et dum cessat vagare in cunabulis, laudes discit cantare filio virginis. Fit etiam per divinam clementiam capax memoriæ audiendo et legendo, exercens se etiam in magisterio doctrinæ: insignis apparet carnali generatione, insignior mentis sanctitate; pretiosa vultus specie, pretiosior corde: manifestatur mundo plena esse eloquentia, sed plus multo sapientiæ; dilecta Deo et hominibus anchoram voluntatis suæ copulavit virtutibus. Insuper tanta repleta est gratia, ut morum maturitas monstraretur in ejus ætate prima.

3 Præterea cum esset in anno duodecimo requiritur a quodam Landranco nobili genere progenito, qui delatas multas secum opes auri et gemmarum ac vestium, tradidit manibus parentum, ut possit Austrudem virginem accipere sibi conjugem. Sed probatur frustra pro Dei sponsa sua dedisse, et frustra ampliora promississe. Recusat namque Virgo respiciens opes transituras, et perituras nuptias. Dumque incipit militare Deo filia nobilium, lætantur ordines Ecclesiasticorum, offerentibus Clericis illuminatos cereos et cruces in manibus portantibus, ac Deum laudantibus pro tanta virtute, quam cognoverunt esse in virgine Austrude: sicque prosequuntur cantantes usque ad monasterium cui præsit S. Salaberga mater hujus sacræ puellæ, pie regendo catervam sanctimonialium.

4 Post aliquot autem dies venerabilis Abbatissa Salaberga sentiens resolutionem sui corporis imminere, committit pastorem sollicitudinem filia suæ Austrudi, post fugam nuptiarum suarum olim Deo sacratæ, commonens eam habere curam ovis Christi, in quo erant fere trecentæ puellæ ibidem Deo servientes. Cum consilio itaque Laudunensis Ecclesiæ Pontificis et Francorum Procerum qui præerant huic Provinciæ, atque assensu ac electione et acclamatione sororum tunc in loco illo degentium, sub regali licentia, benedictione Episcopali sacratur in Abbatissam: eratque viginti annorum quando gregem Christi sub suo suscepit regimine. Tota in Deo erat ejus intentio: et quia non diebus aut noctibus a colloquiis et mandatis divinis recessit, in tantum Deo adhaerebat; ut ejus habitus, sermo, vultus, incessus doctrina virtutum esse videretur.

a Blandinus, cognomento Baso, ex Sicamborum prosapia spectabilis ortus, dicitur in vita S. Salabergæ xxi Septemb. Roswey-
dus perperam Kasonem vocat.

b Rosweydis, aut potius socors librarius, Cutionem fecit. In vita S. Salabergæ Gundoinus et Gunduinus dicitur.

c Imo peperit S. Salaberga primum tres filias, Saretrudam, Ebanen, Austrudim; tum filios duos, Eustasium, qui puer decessit, et Baldoenum. Vita S. Salabergæ. Unde corrigas quod Rosweydis noster scribit, Austrudim unicam filiam Salabergæ natam post plures filios.

d In ms. Corsendoncano plerumque Astrudis dicitur, Rosweydo Austrudes. Collitur xvii Octobr.

CAPUT II.

B. Balduini cædes.

Itaque dum beata virgo Austrudis conaretur exercere omnes dies vitæ suæ in Dei laudibus, sagittas doloris occulte fabricat humani generis inimicus. Erat namque ei frater carissimus nomine Balduinus vir probus et prudens, magni nominis, et in Ecclesiasticis gradibus apicem assecutus a Levitici ordinis. Adversus hunc dilectum Deo ac hominibus, stimulante diabolo, concipiunt et meditantur dolos qui videbantur esse amici et fideles huic virgini et ejus fratri. Diligebatur autem a sorore nimio affectu Baldewinus, non ipse minus diligens sororem: quoniam non solum carnis affinitas, sed unitas animorum, et morum sanctitudo, germanæ caritatis mutuo conciliabat amorem. Contra hunc itaque, ut præactum est, artifex doli et omnis malitiæ inventor diabolus, quorundam concitavit mentes, ut virum justum et sanctum odirent gratis, et machinarentur contra eum consilium malignitatis: et o dolendum facinus, et suspecta semper dies perditorum! Eorum denique contra Virginem et fratrem ejus armavit animos, qui primos se videri volebant in amicitia amborum. Sed numquid in hoc seculo deest perfidia pravorum quæ probet patientiam bonorum? Semper enim pars malorum infestat partem piorum, ex quo Cain fregit b sarculo guttur fratrum. Nam rara fides est hominum de quibus scriptum est: Simulatores et callidi provocant iram Dei.

6 Denique tenerrime dilectus a sorore S. Balduinus, in simplicitate cordis sui dolose cum peste invidia præstructis et præordinatis omnibus quæ ad expletionem doli necessaria videbantur, explorato tempore pariter et loco, invitatur ad quamdam villam vir justus in pago Laudunensi, cui Gohardi Insula nomen est, quasi ad placitum, ut ibi præcipitent eum in interitum laquei, quod ficto pacis colore ex amore simulato absconderant ei. At ille columbina simplicitate nihil mali suspicatus, assumptis secum duobstantum equitibus, tertius confestim ivit causa placiti ad locum, qui insidiarum et doli machinationibus preparatus erat per hostes omnium hominum quos terra sustinet sceleratissimos. Sicque apparuerunt impij sub pacis colore in occisionem justi, qui videbantur esse amici; quorum nomina et stirpem dicere injuriam esse putamus. Nec mora, consiliis detectis latens odium prodit in homicidium, virumque innocentem et nihil mali merentem talibus præventum insidiis occidunt confodientes gladiis.

a Rosweydis solum ait, Ecclesiasticum quoddam munus gessisse.
b Pictores mandibula, alii furca lignea ferreaque occisum voluit.
c Rosweydis in t. dorp Laudunen, id est vico Lauduno. Pagus hic ditionem sive territorium significat urbis Lauduni, quæ Laon Gallice dicitur.

CAPUT III.

Luctus Austrudis sororis.

Nuntiatur occisio fratris auribus sororis, ac illa inter amaras lacrymas Dominum benedixit, sicut simplex et rectus Job de filiorum amissione. Occisio nempe tanti viri diu celari non potuit, exit sermo, serpit murmur in civitate per ora populi: atque ita tandem pervenit ad aures sororis facinus tam execrandi piaculi. Audita igitur germani morte forte pectus virginis in nullo concutitur, nec cedit dolori: sed confortata per inhabitantis Spiritus sancti in se robustam manum, tam grande infortunium virili animo perferebat: sciensque statum humanæ conditionis

EX MSS.

a
In Balduini
necem con-
spirant im-
probi:

b
Job. 36. 13.

c
dolose evoca-
tum truci-
dant.

Job. 1. 21.

Austrudis id
magno animo
fert:

EX MSS.

pie et reverenter apud Deum queritur.

pro fratris anima orat.

1. Cor. 12. 26.
Dolorem dissimulans, suas solatur.

tionis esse fragilem, iis deflere querimoniis curavit dilectissimum sibi germanum : Quamvis sim hodie desolata et frustrata proprio fratre, reddo tibi Deus multiplices gratias et refero laudem et honorem Majestati tuæ. Obsecro proinde, Domine piissime Jesu Christe, ne sentiam iram judicii tui, neque auferas faciem misericordiae tuæ a lacrymis oculorum meorum : sed concede mihi virtutem, ut patienter possim ferre et flere intempestivam amaritudinem cordis commoti, quæ subito mihi accidit pro damno occisi fratris mei prædilecti. O Domine Jesu mœrentium misericordissime consolator quid conquerar prius, quid potius defleam? occisionem fratris, an desolationem meam? Etenim manus tua Domine tetigit me : et accidit duplex incommodum, duplex calamitas; cum alterum eorum vim doloris satis exaggeraret, et excederet modum meæ pusillitatis. Nam etsi mihi superesset fratrum et filiorum multiplex turba, et undique suppetere suffragia solatii; nonne solus Balduinus utilior mihi erat quam centum fratres? nonne melior quam decem filii? Etiamne tunc inter mille subsidia superstitem meritum tantum viri aliqua deleteret oblivio, aut consolatio aliqua provenire posset sorori, cum sibi vivere post ipsum nihil aliud esset quam assidue mori? At nunc mihi geminatur dolor, duplicatur calamitas; quod is mihi ademptus est, qui mihi unicus erat; quem unicum unice diligebam, quem solum anchoram spei, portum consilii, conscium secreti, arbitrum animi, et animæ meæ alterum dimidium esse sciebam. O multiplicia vulnera unius pectoris! Quis queso vel irata truculentior tigride, vel incantata surdior aspidē, obturare posset aditum cordis ad tantos dolores vulnerum, quo minus penetrarentusque ad ipsas medullas viscerum? Sed quoniam magnitudo vires excedit humanas, ad te Domine Jesu confugio, qui iratus misereris, qui vulneras et mederis, qui percutis et sanas : Da sic posse pati duri incommoda fati, ne dolor mentem superet : sed si vulnus agis fac et medicamina plagis, ut dolori mens imperet. Sim licet afflictica quod sim sola relicta, benedico te. Tu, cordi mœsto qui rite mederis, adesto mœrenti Deus animæ. a Da requiem fratri, nec exhorreat antra baratri viri fidelis anima. Fac ut Sanctorum consors sit et partis eorum quibus tu es pars optima. Laudo et glorifico ac benedico nomen gloriæ tuæ, quod est sanctum, quod quem mihi dedisti, recepisti. Heu me, iterum dicens, frater innocens, ut quid te dimisi in consiliis crudelissimorum hominum? Numquam fuisset caussa, pro qua ire disposui te dire interfectum : qui eras baculus infirmitatis meæ. Et quia fraternus amor nescit modum, iterum adjecit : Nunc qui carnales fratres habent, memores sint misericordiae, compatiendo lacrymis dolore plenis. Scriptum est enim : Si patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra.

8 Inter has et hujusmodi querelas, inter dolorum amaritudines et æstus; mœstus licet animus virili vultu tegebatur : et amaritudo tanti doloris Spiritus sancti dulcedine admodum temperabatur. Sancti quoque virginum chori turbatione matris audita et infortunio tali condolebant et compatiabantur plurimum, et occisioni tanti viri, quem valde in Christo dilexerant, et suæ potissimum Matri spirituali. Cum vero prostrata solo adherentesque oratorii pavimento pectoribus, intentissimisque precibus commendabant Deo animam defuncti, et nimietatem doloris lenire curabant in sorore ipsius medicamento orationis. Mater vero earum, plus ipsarum compassa dolori, accessit ad eas sustentata manibus ancillarum, quia jam aliter incedere non poterat fatigata nimis laboribus et effusionibus lacrymarum. Stans autem juxta altare, elevatis manibus vix compescere potuit fletus earum, et suspiria cordis acerba, tandemque facto silentio sic fatur ad eas crebris singulibus interrup-

pentibus verba : o dulcissimæ sorores, parcite dolori, et jam compescite planctum istum, potius invocantes Spiritum ut et mihi desolata fiat refugium, et animæ fratris mei salus ac refrigerium. Recordentur omnes ac recolant singulæ vestrum quam pio vos omnes frater meus dilexerit affectu, et circa communem utilitatem quam sagaci, quam solerti semper institerit effectu. Unde nunc requiritur ut ejus beneficio vicem rependatis, et quia non est homo qui vivat et non peccet, ejus excessibus orationum vestrarum clypeos obtendatis, quo apud judicem omnium misericordiam invenire mereatur non judicium.

9 His dictis cum suis sororibus inde progrediens, obviam procedit frateri funeri : stansque in excelso loco montis Lauduni in has iterum voces prorupit ubi primum potuit funus videri : Sicine redis ad sororem, Balduine, ultimum ei vale dicturus? sicine oscula jungis, stringis amplexus, misces colloquia, secreta committis, extremum a sorore divortium accepturus? hæcine mihi munera relinquis monumento germani amoris, ut nullius amodo memor lætitiæ memoriæ funeris tui tota inhaeret et obnoxia sit deinceps vita sororis. O triste divortium ubi talia munera relinquuntur, carorum scilicet funera et vulnera animorum, ubi non obsequis, sed exequiis, concertat affectus et pietas amicorum! Cui, frater amantissime, cui reliquisti vices tuas, curam scilicet desolatae sororis, cui tu eras gloria in prosperis, in adversis præsidium, clypeus foris, domi consilium? Quis nostri amoris dulcem fructum tam felici procedentem principio, tam flebili terminandum credidisset exitu; ut vita duorum ex uno pendens, atque eadem morum et animorum æqualitate vigens, uno decideret interitu? Uno sane momento duos deperisse dixerim, quia cum tu viscerum meorum pars esses altera, viscera quæ uno movebantur vitali flatu, quidni moriantur subtracta sibi potiore parte, et vite suæ tam miserabiliter dimidiato statu? Inde est, frater, quod me magis superstem quam te defunctum quæror; quoniam post mortem tuam non mihi relinquitur nisi jugis afflictio, dolor continuus, et perpetuus mœror. Hæc dicens et inter manus sororum iterum iterumque recidens super feretrum, deosculabatur illud uberrimis lacrymis fluens; et talia primis adjecit :

O si forte mori detur cum fratre sorori,

Mortem non timeam, dum simul esse queam.

Affectusque tuos nisi mors mutaret, amares.

Felix morte forem si mors societaret amorem;

Vincentique fidem nunc quoque simus idem.

Nam necis illa tuæ dum mœsta recurrit imago,

Quid nisi continuæ tempora mortis ago?

Vivo quidem, vivo, sed vulnere sub redivo.

Mors est non vita vivere semper ita.

a Quomodo orat pro fratre, quem Martyrem diximus appellari? Nescivit illa fortassis cordis caussam.

CAPUT IV.

B. Balduini virtutes, miracula.

Sed nemo tam sagacis ingenii, qui querimonias Virginis explicare posset sermone; nemo tam saxei cordis, qui eas audire posset sine doloris compassione. Nec solum soror aut propinqui Virginis hunc virum lamentabantur : sed tota simul civitas, et omnis regio, et cuncti utriusque sexus atque ætatis injustam viri necem querebantur, recordantes defuncti modestiam, et morum sanctitatem, et quam circa omnes semper exhibuerat cordis pietatem. Non igitur mirum est si occiditur tantus vir a diaboli membris, cum constet hunc Martyrem esse illius qui zelo Phariseorum pro salute mundi fuit crucifixus. Semper enim ab antiquis temporibus virtutes invidia persequitur. Igitur non sine caussa Paulus Apostolus prohibet contri-

Jubet pro fratre orari.

Occurrit funeri.

Balduini virtutes.

1. Thess. 4.

12.

stari

stari pro morientibus, relinquens tristitiam tantum illis qui spem resurgendi non habent. Ex hoc colligitur quia fideliter moritur qui pro Christo victurus occiditur. Securus jam cum Christo vir iste regnat, quia raptus est, ne malitia mutaret mentem ejus; placita enim erat Deo anima ejus: et in brevi spatio consummatus multa complevit tempora. Ideo in pace factus est in eternum locus ejus, et habitatio ejus in Sion. Quapropter quos dormire in sepulchris novimus, in novissima tuba sub brevi momento temporis suscitari a Deo credamus. Scriptum namque est: Justus qua morte prae occupatus fuerit, in refrigerio erit.

11 Monstratur autem locus in ecclesia B. Mariae Virginis, quae dicitur Profunda, in qua sanctissimum corpus illud sepultum multis annis requievit: donec inde translatum, a et una cum ossibus B. Sälbergae matris suae reconditum est in b superiori ecclesia B. Joannis Baptistae. Quas videlicet ecclesias et ante

obitum et post multis decoravit virtutibus: quarum quaedam exciderunt a memoria, quaedam vero, ne Lectori fastidium faciamus, c praeterimus ex industria. Porro haec pauca quae narravimus, ad honorem sui nominis et laudem Martyris, Deus exemplum voluit fieri legentium. Sed et quotidie, si postulantium exigat fides, recentibus miraculis locus ille insignitur, quae dinumerare longum est, sed et pie petentibus optata largitur Dominus Noster Jesus Christus, qui vivit in secula seculorum. Amen.

a *Rosweyldus scribit, una ejus ac matris Sälbergae translatae reliquias, cum videntur filii reliquias ad maternas allatae.*

b *Rosweyldus hanc ecclesiam S. Joannis vocat de hooftkercke, id est capitalem, sive primariam, ecclesiam. At cathedralis ecclesia Lauduni Deiparae Virgini sacra est. Est vero S. Joannis nomine cœnobium ordinis Benedictini: an isthic condita Sanctorum Pignora fuerint, necdum comperimus.*

c *At nos tibi ob hoc, bone scriptor, gratiam non habemus. Maluissimus tradidisses quæcumque ceria erant et testata: potuissent Lectores quæ fastidio essent transilire.*

EX MSS.

miracula.

c

Sap. 4. 7.
Ejus sepulchrum.

a

b
translatio,

DE S. MAURONTO, SIVE MAURONTIO, ABBATE S. FLORENTII VETERIS.

SUB FINEM
SEC. VII.
VIII JANUAR.
Monasterium
S. Florentii:

Glanna, sive Gloma, in ms. vita S. Florentii Glomma, Argentæo in Britannicis Glouva, vulgo S. Florentii veteris, antiquum in Andegavis ad Namnetum fines cœnobium est. Quo a Britonibus everso aliud juxta Salmurum oppidum in eadem Andegavensi ditone non procul a Lodunensi territorio, ad Thoedi sive Thœdæ annis, vulgo Thœe, in Ligerim confluentis ostia, S. Florentii nomine ædificatum est; cujus isthuc translatum corpus. Prius istud scribit Argentæus lib. 2, *Historia Britann.* cap. 14, a Carolo Magno constructum, dotatum a Ludovico Pio, quæ cum S. Mauronti, ut mox dicemus, ætate non consentiant; nisi de quapiam restauratione agatur quæ Caroli aut Ludovici studio et sumptu fuerit facta. Antiquus scriptor vitæ Ludovici ista habet. Et quidem multa ab eo sunt in ejus ditone reparata, imo a fundamentis ædificata monasteria, sed præcipue hæc: Monasterium S. Mariæ et S. Petri de Ferrariis, etc. Monasterium S. Florentii, etc. et cetera plurima, quibus veluti lychnis totum decoratur Aquitanie regnum. Addit vero Argentæus, cum Neomenius Britonum Rex illud Caroli Calvi tempore vastasset, vulnus in femore accepisse, haud dubio argumentum S. Florentii eo scelere offensi, cujus sub tutela is erat locus; quare id reparandum ære suo curasse. De S. Florentio agemus xxii Septembris.

2 Antiqui illius cœnobii Abbas fuisse S. Maurontus traditur, ac Childeberti Regis floruisse temporibus, non primi, (ut in veteribus illius loci monumentis scribi testatur lib. 2 *Observationum Hugo Menardus*, quæ comperisse se ait fœde esse vitiatam;) sed illius qui anno dccciv. Clodovæo III, fratri successit, et dcccxi obiit. Unde conficiamus non anno dcccxi (quod scribit idem Menardus et Claudius Robertus) et vita excessisse Maurontum, cum

Ejus Abbas S.
Maurontus,
quando vixit.

necdum regnaret Childerbertus. In S. Hermelandi vita xxv Martii dicitur S. Pascharius Episcopus Namnetensis (de quo x Julii) curasse Antrense S. Hermelandi cœnobium, et quascumque res ei donarat, Childeberti Regis auctoritate confirmari; ac deinceps de S. Mauronti morte agitur. Obtinuerat Hermelandum Pascharius a S. Lamberto tum adhuc Fontanellensi Abbate, qui deinde Theodorici III, Regis, et Pipini Herstalli studio ad Lugdunensem evedus Archiepiscopatum, successorem habuit S. Ansbertum, paullo post S. Audoueno in Cathedra Rothomagensi suffectum. Ex quibus de ætate S. Mauronti certius potest constare.

3 De obitu ejus hæc traduntur in vita S. Hermelandi apud Surium: Nocte quadam vir sanctus (Hermelandus) pro sua consuetudine in basilica S. Petri Apostoli divinæ contemplationi intentus, Abbatibus Maurenti (ms. *Rubecæ vallis Mauronti*) viri valde venerabilis animam e monasterio S. Florentii, quod Glannam vocant, ab Antrensi cœnobio ad triginta distante milliaria, duobus Angelis relicto corpore migrare vidit ad cælos, etc. Claudius Robertus tradit annis ab obitu S. Florentii cclxxv, excessisse Maurontum.

4 Ejus natalem in Martyrologio Benedictino ita celebrat Hugo Menardus vi Id. Januarii: In cœnobio Glannensi S. Maurontii Abbatis. Et in Martyrol. Gallicano Andreas Saussaius: Apud Salmurum S. Maurontii Abbatis et Confessoris, qui tempore Childeberti Regis, S. Florentii cœnobio præfectus, mira humilitate et innocentia claruit: cujus animam eo ipso die, quo ad Dominum abiit, vidit S. Hermelandus in cælum ab Angelis ferri. Maurontium quoque eum appellat Cl. Robertus. De alio S. Mauronto Abbate, filio SS. Adalbaldi et Rictrudis, agemus v Maii.

Ejus obitus:

anniversaria natalis.

DE S. FRODOBERTO ABBATE, TRECIS IN GALLIA.

SUB FINEM
VII SECLL.
VIII JANUARII.
Cella cœnobium extructum a S. Frodoberto.

Celebre est Cellense cœnobium ordinis S. Benedicti, quod et S. Petri Insulæ Germanicæ, sive S. Petri de Cella et Cella S. Bobini appellatur, vulgo Monstier la Celle; situm in suburbio urbis Tricassinæ, sive Augustæ Treucarum; in Campania Gallie provincia. Ædificatum id est a mille prope annis, Clodovæo II, et Clotarii II temporibus, a S. Frodoberto, cujus isthic sacra exuvia religiose asservantur.

2 Obiit S. Frodobertus sub finem septimi seculi, kalendis Januarii; sed præcipua ejus celebritas agitur vi Idus ejusdem mensis, quo die ejus sanctissimi corporis

an. dcccclxxii, facta est translatio. Et kalendis quidem ista de eo leguntur in ms. kalendario Cellensi, quod in Antiquitatibus diocesis Tricassinæ citat Nicolaus Camuzæus: Ipso die transitus S. Frodoberti. Ast vii Januarii, Carthusiani Colonien. et Molanus in *Addit. ad Usuardum*, ac *Martyrologium Germanicum*: Treceas S. Frodoberti Abbatis. Ejus quoque meminerunt Hugo Menardus, Wion, Ferrarius, ms. *Florarium*. Plenius jam citatum Cellense kalendarium: In territorio Tricassino, in Insula Germanica, festivitas gloriosi Confessoris Christi Frodoberti, qui inter plurimas præcipuasque

73 præcipuasque